

осягнення краси та вироблення потреби створювати прекрасне до оволодіння способами творіння прекрасних вчинків, дій, речей [14]. Виховний вплив на формування етичної компетентності естетизації освітнього середовища обґрунтовуємо тим, що залучення до краси традиційно мислилося європейською культурою як набуття духовно-моральної досконалості. Ще в античній філософії Сократом, Платоном і Аристотелем було розроблено поняття «калокагатія» – поєднання давногрецьких слів «прекрасний» і «добрий» – яке відображувало ідеал гармонійного поєднання фізичних і духовних здібностей людини. В епоху Нового часу калокатія була ідеалом гармонійного виховання, яке повинно було реалізовуватися в адекватному способі життя. Розглядаючи взаємозв'язок морального та естетичного з філософських позицій, виявляємо при цьому внутрішню спорідненість, суттєву єдність етичної і естетичної сфер у взаєминах людини з іншими людьми, ставленнях до навколишнього світу. З гуманістичної точки зору, прекрасним є те, що духовно підносить людину і робить її шляхетною. Якщо воно внутрішньо не пов'язане з прекрасним, тоді етичне не може бути визначене морально добрим. Тому розвиток особистості можливий лише за умови врахування взаємодії цих сторін виховання, коли міжособові відносини передбачають своє становлення не тільки через осмислення правильності вчинку, відповідності його моральним потребам суспільства і нормам професійної етики, але й через естетичне переживання його краси і довершеності.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ. Отже, етичне освітньо-виховне середовище, яке передбачає етизацію міжособистісних взаємин суб'єктів навчально-виховного процесу, створення сприятливого для становлення професійно-етичної позиції студентів етико-психологічного клімату в різних видах професійної підготовки студентів, умов для етичного саморозвитку й професійного становлення, а також естетизацію предметно-просторового середовища, що сприяє розвитку й збагаченню емоційно-почуттєвої сфери студентів, навчає розуміти й сприймати красу етичної поведінки й спілкування, діяти відповідно до норм професійної етики, забезпечує розвиток морально-етичних потреб, інтересів, ідеалів, тобто здійснює позитивний вплив на формування етичної компетентності майбутніх вчителів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Аникаева Т. В. Образовательная среда школы как условие профессионального самоопределения старшеклассником: автореф. дисс. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / Т. В. Аникаева. – СПб., 2001. – 18 с.
2. Божович Л. И. Проблема развития мотивационной сферы ребенка. Изучение мотивации поведения детей и подростков / Л. И. Божович. – М. : Педагогика, 1972. – С. 7-43.
3. Выготский Л. С. Психология искусства / Л. С. Выготский: [предисл. А. Н. Леонтьева]. – М. : Искусство, 1986. – 573 с.
4. Дерябо С. Д. Диагностика эффективности образовательной среды / С. Д. Дерябо. – М., 1997.
5. Ільїна В. М. Формування правової культури майбутніх правоохоронців у освітньому середовищі ліцею: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ільїна Вікторія Миколаївна. – Х., 2011. – 200 с.
6. Катуннова М. Р. Формирование образовательной среды клуба-учреждения дополнительного образования детей: дисс. ... канд. пед. наук : 13.00. 01 / М. Р. Катуннова. – СПб. – 239 с.
7. Ковалев Г. А. Пространственный фактор школьной среды: альтернативы и перспективы / Г. А. Ковалев, Ю. Г. Абрамова // Учителю об экологии детства. – М., 1996. – 248 с.
8. Козырев В. А. Теоретические основы развития гуманитарной образовательной среды педагогического университета: автореф. дисс. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / В. А. Козырев. – СПб., 2000. – 36 с.
9. Леонтьев А. Н. Деятельность. Сознание. Личность. / А. Н. Леонтьев. – М. : Политиздат, 2004. – 352 с.
10. Леонтьев Д. А. Методика изучения ценностных ориентаций / Д. А. Леонтьев. – М.: Смысл, 1992. – 260 с.
11. Макаренко А. С. О воспитании / А. С. Макаренко. – М. : Политиздат, 1990. – 415 с.
12. Маленкова Л. И. Теория и методика воспитания: [учебник] / Л. И. Маленкова. – М. : Педагогика, 2004. – 480 с.
13. Мануйлов Ю. С. Средовой подход в воспитании: к определению понятия / Ю. С. Мануйлов // Воспитательная среда массовой школы: проблемы гуманизации; под ред. Л. И. Новиковой. – М. : НИИТ и ИП, 1992. – С. 28-42.
14. Микитюк С. О. Теоретико-методичні засади ресурсного підходу до професійної підготовки майбутнього вчителя: дис. ... доктора пед. наук : 13.00.04 / Микитюк Сергій Олександрович. – Х., 2013. – 425 с.
15. Новикова Л. И. Школа и среда / Л. И. Новикова. – М. : Знание, 1985. – 75 с.
16. Попова И. В. Технология обучения диалогу-обсуждению в неязыковом вузе (На материале английского языка): дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02 / Попова Ирина Владимировна. – СПб., 2001. – 195 с.
17. Ясвин В. А. Образовательная среда: от моделирования к проектированию / В. А. Ясвин. – М., 1997. – 288 с.

Галіський В.О.

Кировоградская летняя академия национального Авиационного университета

УДОСКОНАЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ТРЕНУВАЛЬНО-ОЗДОРОВЧОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

У статті наведено результати впливу розробленої програми оптимізації тренувально-оздоровчої роботи студентів вищих навчальних закладів. Запропонована програма індивідуальної тренувально-оздоровчої роботи складається із трьох блоків: Блок № 1. «Напрямок фізичної активності», який має чотири модулі, які спрямовані на розвиток аеробної витривалості, силових якостей, загально тонізуючого характеру і розвиток гнучкості; Блок № 2. «Біологічні компоненти», модулі якого спрямовані на очищення організму і відновлення після навантажень»; Блок № 3. «Соціальні фактори», модулі якого спрямовані на підвищення рівня сприйняття і спілкування з умовами повсякденної праці. Впровадження цієї програми сприяло підвищенню функціонального стану організму, що дало можливість значно підвищити рівень фізичної підготовленості досліджуваних студентів.

Ключові слова: тренувально-оздоровча програма, функціональний стан, фізична підготовленість.

Галимский В.А. Совершенствование индивидуальной тренировочно-оздоровительной подготовки студентов высших учебных заведений. В статье приведены результаты влияния использования разработанной программы оптимизации тренировочно-оздоровительной работы студентов высших учебных заведений. Предложенная программа индивидуальной тренировочно-оздоровительной работы состоит из трех блоков: Блок № 1. «Направление физической активности», включающий четыре модуля, которые направлены на развитие аэробной выносливости, силовых качеств, гибкости и воздействия тонизирующего характера; Блок № 2. «Биологические компоненты», модули которого направлены на очищения организма и восстановление после нагрузок»; Блок № 3. «Социальные факторы». Его модули направлены на положительное мироощущение и повышение уровня взаимосвязи с условиями ежедневной работы. Внедрение этой программы способствовало повышению уровня функционального состояния организма, что дало возможность значительно повысить уровень физической подготовленности исследуемых студентов.

Ключевые слова: тренировочно-оздоровительная программа, функциональное состояние, физическая подготовленность.

Galimsky V.A. Improving individual training and recreational training of students of higher educational institutions.

The results of the impact of programs designed to optimize training-recreation activities of university students. The proposed program of individual training and recreation activities consists of three blocks: Block № 1. «The Direction of Physical Activity», which includes four modules, which are aimed at developing aerobic endurance, strength qualities, flexibility and toning effects of nature; The block № 2. «Biological Components» modules of which aimed to clean the body and restore after stress»; Block № 3. «Social Factors». Its modules are aimed at a positive attitude and improving the relationship with the conditions of daily work. Presented material of research in the article is the model of training-restorative program as the method of optimal use means of health improving process. Implementation of this program helped improving the level of functional state of the body, making it possible to significantly increase the level of physical fitness of students study.

Key words: training-health program, functional status, physical fitness.

Вступ. Незадовільний стан здоров'я студентської молоді є загальновідомим фактором і потребує невідкладних дій. Медичне забезпечення неспроможне самотійно протистояти наявним негативним процесам, а тому, необхідна розробка інших напрямків оздоровлення студентської молоді, в тому числі, засобів індивідуальної фізичної культури [1, 2, 3, 11, 12]. Обґрунтування різних тренувально-оздоровчих програм було предметом багатьох досліджень [5, 7, 9, 10]. Але проблемою є те, що у теорії оздоровчого тренування критерії визначення оптимального набору засобів, для самотійної тренувально-оздоровчої роботи адекватно не уніфіковані. Запропоновані тренувально-оздоровчі програми переважно однобічні і складні для практичного використання в індивідуальній роботі [4, 7, 6, 8]. Наведене свідчить, що дослідження оптимального варіанту індивідуальної тренувально-оздоровчої програми для самотійного використання студентами вищих навчальних закладів є актуальним. Особливо, це має важливе значення для набуття майбутньої професійної діяльності де рівень фізичного здоров'я є визначальним.

Зв'язок роботи з науковими планами, програмами, темами. Дослідження виконуються відповідно до Зведеного плану науково-дослідницької роботи у сфері фізичної культури і спорту за темою 2.1.9 «Оптимізація фізкультурно-оздоровчої роботи у навчальних закладах на основі диференційованого підходу з урахуванням темпів біологічного і морфо функціонального розвитку» (номер держреєстрації 0103U000659).

Мета дослідження – розробка та впровадження індивідуальної тренувально-оздоровчої програми для самотійного використання студентами вищих навчальних закладів.

Завдання дослідження:

1. Дослідити динаміку функціонального стану та рівня фізичної підготовленості студентів під час навчання у вищому навчальному закладі;

2. Розробити і експериментально перевірити тренувально-оздоровчу програму для індивідуальних занять.

Матеріали і методи дослідження. Для проведення дослідження застосовувалися такі методи дослідження: теоретичний аналіз літератури з проблем самотійної тренувально-оздоровчої роботи, соціологічні, педагогічні методи дослідження, методи математичної статистики.

Результати дослідження і їх обговорення. На початку проведення дослідження було проведення опитування 388 студентів для виявлення їх відношення до самотійної тренувально-оздоровчої роботи. Виявлено чинники, які заважають студентам виконувати певні тренувально-оздоровчі заходи. Це, зокрема, неможливість підтримувати вольові зусилля на потрібному рівні (54,78%); наявність різнохарактерних рекомендацій щодо індивідуальної оздоровчої роботи (25,22%), відсутність простих, комплексних індивідуальних тренувально-оздоровчих програм для використання за місцем проживання (12,4%); відсутність вільного часу для індивідуальних занять (5,1%); нестача матеріальних можливостей (2,5%).

Аналіз динаміки опитування дав можливість уточнити необхідний комплекс заходів для складання оптимальної індивідуальної тренувально-оздоровчої програми. При практичному застосуванні розробленої програми на кожному курсі навчання проводилось тестування студентів за такими показниками: ортостатична проба; одномоментна проба з присіданням; проба Генче і проба Штанге; Гарвардський степ-тест; індекс Руф'є; тестування фізичної підготовленості.

Розроблена індивідуальна тренувально-оздоровча програма включала три блоки:

Блок 1. «Напрямок фізичної активності» має чотири модулі:

1. вправи аеробного спрямування;
2. вправи силового напрямку (із власною вагою та обтяженням);
3. загально тонізуючі вправи (дихальні вправи, аутотренування);

Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)

4. гнучкість – тонізуючі вправи.

Блок 2. «Біологічні компоненти»:

Модуль 1. Регуляція власної ваги;

Модуль 2. Побудова збалансованого харчового раціону;

Модуль 3. Заходи по очищенню організму;

Модуль 4. Контрастні теплові процедури;

Модуль 5. Самомасаж.

Блок 3. «Соціальні фактори»:

Модуль 1. Навички позитивного світосприйняття;

Модуль 2. Навички раціонального спілкування;

Модуль 3. Ритм і умови повсякденної праці.

Для оцінки впровадження розробленої програми застосовували: ортостатичну пробу; одномоментну пробу з присіданням, проба Генче і Штанге, Гарвардський степ-тест, індекс Руф'є. Результати показників ортостатичної проби наведені в таблиці 1.

Таблиця 1

Показники ортостатичної проби на початку та в кінці дослідження експериментальної і контрольної груп (ск/хв)

Стать	На початку		t	p	В кінці		t	p
	КГ n=85 ч n=125 ж	ЕГ n=84 ч n=122 ж			КГ n=85 ч n=125 ж	ЕГ n=84 ч n=122 ж		
	$\bar{x} \pm \sigma$	$\bar{x} \pm \sigma$			$\bar{x} \pm \sigma$	$\bar{x} \pm \sigma$		
Чол.	15,08±1,46	14,65±1,25	1,94	>0,05	15,32±0,46	10,06±0,52	2,78	<0,05
Жін.	16,06±0,55	16,76±0,85	1,09	>0,05	16,46±0,58	11,14±0,46	2,44	<0,05

З таблиці видно, що показники експериментальної групи чоловіків і жінок зменшуються при повторному тестуванні. Ці показники свідчать про покращення функціонального стану студентів експериментальної групи і відповідає оцінку «гарний стан фізичної підготовленості». У контрольній групі змін показників не спостерігалось. Показники залишилися на рівні «задовільно». Для визначення функціонального стану студентів на кожному етапі педагогічного експерименту були застосовані проби Генче і Штанге (табл. 2).

Таблиця 2

Показники проби Генче і Штанге на початку та в кінці експерименту в контрольній і експериментальній групах (с)

Проба Генче								
Стать	На початку		t	p	В кінці		t	p
	КГ n=85 ч n=125 ж	ЕГ n=84 ч n=122 ж			КГ n=73 ч n=116 ж	ЕГ n=75 ч n=103 ж		
	$\bar{x} \pm \sigma$	$\bar{x} \pm \sigma$			$\bar{x} \pm \sigma$	$\bar{x} \pm \sigma$		
Чол.	31,34±4,22	31,45±5,26	0,15	>0,05	34,56±6,25	82,58±4,75	2,36	<0,05
Жін.	21,06±5,76	22,86±4,23	1,78	>0,05	22,28±2,56	72,34±1,42	3,05	<0,05
Проба Штанге								
Чол.	49,15±1,28	48,25±1,34	1,68	>0,05	50,05±1,15	105,15±1,44	3,71	<0,05
Жін.	34,72±2,20	35,22±1,78	1,64	>0,05	35,20±0,15	86,15±1,41	5,31	<0,05

Наведені показники досліджень свідчать про позитивні зміни чоловіків і жінок експериментальної групи, що є підтвердженням позитивного впливу впровадженої програми оптимізації процесу підготовки. В експерименті також був застосований достатньо поширений тест для оцінки фізичної працездатності – Гарвардський степ-тест (табл.3).

Таблиця 3

Показники Гарвардського степ-тесту на початку та в кінці педагогічного експерименту (ум.од)

Стать	На початку		t	p	В кінці		t	p
	КГ n=85 ч n=125 ж	ЕГ n=84 ч n=122 ж			КГ n=73 ч n=116 ж	ЕГ n=75 ч n=103 ж		
	$\bar{x} \pm \sigma$	$\bar{x} \pm \sigma$			$\bar{x} \pm \sigma$	$\bar{x} \pm \sigma$		
Чол.	59,14±1,41	57,35±2,15	1,65	>0,05	60,12±1,32	91,26±1,31	2,59	<0,05
Жін.	54,13±1,03	55,25±5,17	1,29	>0,05	55,11±2,01	88,16±1,25	2,23	<0,05

Наведені в таблиці показники в експериментальній групі у чоловіків за шкалою оцінки змінилися від «нижче середнього» до «відмінно», а у жінок від «низька» до «добре». У контрольній групі показник оцінки функціонального стану залишився на рівні «нижче середнього» у чоловіків і жінок. У табл. 4 показані результати першого і останнього тестування індексу Руф'є при впровадженні індивідуальної тренувально-оздоровчої програми. Аналіз показників індексу Руф'є показує позитивні зміни у експериментальній групі досліджуваних. У чоловіків показник змінився від оцінки «незадовільно» до «відмінно», а у жінок від «незадовільно» до «добре». В контрольній групі оцінка індексу Руф'є залишилася на рівні «незадовільно» і у чоловіків і у жінок. Аналізуючи результати впровадження програми оптимізації тренувально-оздоровчої

роботи встановлено, що підвищення функціонального стану студентів експериментальної групи чоловіків і жінок сприяло підвищенню рівня фізичної підготовленості (рис.1).

Таблиця 4

Показники індексу Руф'є контрольної і експериментальної групи на початку і в кінці експерименту (ск/хв)

Стать	На початку		t	p	В кінці		t	p
	КГ n=85 ч n=125 ж	ЕГ n=84 ч n=122 ж			КГ n=73 ч n=116 ж	ЕГ n=75 ч n=103 ж		
	$\bar{x} \pm \sigma$	$\bar{x} \pm \sigma$			$\bar{x} \pm \sigma$	$\bar{x} \pm \sigma$		
Чол.	14,46±1,34	14,16±1,25	0,36	>0,05	14,01±1,21	5,11±0,26	3,97	<0,05
Жін.	15,01±1,23	15,21±1,81	0,39	>0,05	15,35±1,85	6,05±0,55	2,88	<0,05

Порівняння змін оцінки рівня фізичної підготовленості, які відбулися за п'ять років навчання у досліджуваних студентів ЕГ і КГ визначає ефективність розробленої програми. Так, показники витривалості у студентів ЕГ покращилися у чоловіків на 31,6%, а у жінок – на 46,22%. Покращення також спостерігається і силових показників у ЕГ: у чоловіків на 27,58% і у жінок – на 24,76%. Спостерігається покращення результату бігу на 100 м в ЕГ: у чоловіків на 15,51% і у жінок – на 13,25%. Результати показників швидкості покращилися у чоловіків в 1,8 рази і у жінок у 20 раз. Значно покращився показник гнучкості:

у чоловіків на 31,07% і у жінок на 57,25%. У зв'язку із підвищенням показників окремих фізичних якостей підвищилась загальна оцінка рівня фізичної підготовленості в експериментальній групі студентів. Так, у чоловіків загальна сума балів на п'ятому курсі підвищилась з 16,25±2,35 балів до 48,34±2,71 балів, тобто з «нижче середнього» рівня підвищилась до «високого». У жінок, відповідно – від 12,01±2,21 до 46,22±1,32 балів, тобто якісна оцінка змінилася від «погано» до «відмінно».

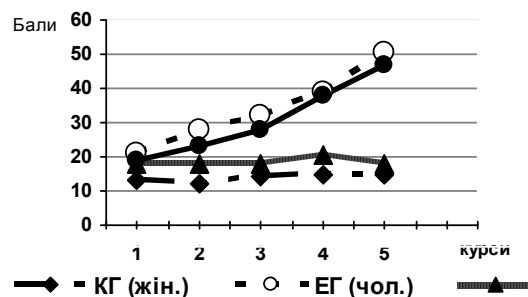

Рис. 1. Динаміка якісної оцінки рівня фізичної підготовленості

У контрольній групі якісних змін не відбулося: у чоловіків і у жінок підготовленість застався на рівні «нижче середнього».

ВИСНОВКИ. Аналіз теоретичного і практичного матеріалу дослідження з оздоровчого тренування дозволив скласти уявлення про необхідний оптимальний зміст індивідуальної тренувально-оздоровчої програми для самостійного використання студентами вищих навчальних закладів. Ця програма дає можливість студентам самостійно її використовувати як в процесі навчання так і в подальшому. Оптимізований варіант програми має блочну систему з виділенням в кожному блоці модулів дії. Це дає можливість комплексно застосовувати оптимальний набір засобів оздоровлення при самостійному її використанні.

ЛІТЕРАТУРА

1. Арефьев В.Г. Адаптаци́нные предумови диференци́ації розвивально-оздоровчих занять з фізичної культури / В.Г.Арефьев // Науковий часопис нац. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова. – Київ. – 2015. – Вип. 1 (54). – С.15.
2. Болтенкова О.М. Визначення рівня фізичної підготовленості студентів як умова створення науково обґрунтованої системи їх оцінювання на заняттях фізичної культури / О.М.Болтенкова // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харків: ХДАФК, 2010. – №4. – С. 44-47.
3. Бондаренко И.Г. Определе́ние уровня физической подготовленности студентов: двигательные тесты и методика индексов / И.Г.Бондаренко // Физич. воспит. студентов. – ХОНОК-ХГАДИ, 2011. – №2. – С.10-14.
4. Дорофеева Т.І. Використання засобів загальної та спеціальної фізичної підготовки у річному циклі підготовки студентів вищих навчальних закладів, які тренуються у секція спортивного плавання / Т.І.Дорофеева, О.О.Пилипко // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харків: ХДАФК, 2015. – №1 (45). –С. 60-64.
5. Мартинова Н.П. Нові види аеробіки як засіб розвитку рухових якостей студенток вищих навчальних закладів / Н.П.Мартинова // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харків: ХДАФК, 2014. – №1 (39). – С. 62-65.
6. Супруненко М.В. Дослідження відношення питань мотиваційного цілісного ставлення та інтересу студентів до занять з фізичної культури / М.В.Супруненко / Науковий часопис нац. пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова. – Київ. – 2014. – Вип. 1 (54). – С.71-74.
7. Сутула В.О. Шляхи оптимізації фізичної активності студентської молоді / В.О.Сутула, П.М.Кизім, В.В.Шутеев, Ю.О.Фішев, Л.С.Луценко // Слобожанський науково-спортивний вісник. – Харків: ХДАФК, 2014.– №6 (44). – С. 106-111.
8. Aelterman N. Development and evaluation of a training on need – supportive teaching in physical education: Qualitative and quantitative findings / N.Aelterman, M.Vansteenkiste, H.Van Keer, J. De Meyer, L.Van den Berghe, S.L.Haeren // Teaching and Teacher Education. – 2013. – Vol.29. – P.64-75. doi: 10.1016 / J.tate.2012.09.001.

9. Dubinskaya O.Y. Applied problems of physical education students of economic specialties / O.Y.Dubinskaya, L.A. Satatenko // Pedagogic, psychology, medical-biological problems of physical training and sports. – 2014. – Vol. 5. – P. 19-23. doi: 10.6084 / mg figchare. 9710228.
10. Macleod G. Experiences of disabled students in initial teacher education / G.Macleod, K.R.Cebula // Cambridge Journal of Education, 2009. – Vol. 39 (4). P. 457-472.
11. Petrenko N.V. Model of recreation and training in the preparation of students of economics / N.V.Petrenko, T.A. Loza // Physical Education of Students, 2014. – Vol. 4. – P. 32-36. doi: 10.6084 / m9. figsh are. 974481
12. Szejnberg A. Quantity of the physical distance declared by students in different situations / A.Szejnberg, T.Jasinski // Pedagogic, Psychology, Medical-biological problems Fizicnogo Vinovanna i Sportu. – 2011. – Vol. 12. – P. 143-150.

Ганчар А.И.

Одесская национальная морская академия

ОБОБЩЕННАЯ ОЦЕНКА ДОСТИЖЕНИЙ КОМАНД ПЛОВЦОВ ПО ПРОГРАММЕ I-X СПАРТАКИАД НАРОДОВ СССР (1956-1991 ГГ.)

В статье выявлена динамика рейтинга выступления сильнейших команд пловцов по результатам получения призовых наград среди мужчин и женщин, участников финальных заплывов на I-X Спартакиадах народов СССР, прошедших с 1956 по 1991 гг.

Ключевые слова: призовые медали, пловцы-мужчины, пловцы-женщины, Спартакиада народов СССР, рейтинг команды, оценка достижений.

Ганчар О.І. Узагальнена оцінка досягнень команд плавців у програмі I-X Спартакиад народів СРСР (1956-1991 рр.). У статті визначені динаміка рейтингу виступу найсильніших команд плавців за результатами отримання призових нагород серед чоловіків і жінок, учасників фінальних заплівів на I-X Спартакиадах народів СРСР з 1956 до 1991 року.

Ключові слова: призові медалі, плавець-чоловік, плавець-жінка, Спартакиада народів СРСР, рейтинг команди, оцінка досягнень, таблиця.

Ganchar O.I. Generalized evaluation teams of swimmers on a programmed of I-X Spartakiad of the peoples of the USSR (1956-1991 years). The article identified the dynamics of the results of the top swimmers performances were based on a prize-winning among male and female, the members of the final cliff of I-X Spartakiad of the peoples of the USSR since 1956 to 1991 years. The Leaders (top 10 teams) of the Union vessels were: Moscow-170 medals, Russia-152, Ukraine-159, Leningrad-129, Belarus-26, Georgia-20, Uzbekistan-20, Estonia-14, Kazakhstan-13, Lithuania-12 medals. In the second ten of the less successful teams were entered: GDR-8 medals, Moldova-7, Latvia-7, Australia-6, Czechoslovakia-5, Romania-4, Azerbaijan-2, Puerto-Rico-1, Norway-1, Japan-1 and Hungary-1 and Sweden-1 medals respectively. Among the male group were swimmers: Moscow-99 medals, Russia-85, Ukraine-78, Leningrad-67, Georgia-12, Belarus-10, Uzbekistan-8, Kazakhstan-7, Lithuania-6, Moldova-5 medals, while among women leaders of the Union vessels were representatives of: RSFSR-74, USSR-74, Moscow-71, Leningrad-62, BSSR-16, Uzbekistan-12, Estonia-10, Georgia-8, Lithuania-7, Kazakhstan-6 medals respectively. The smallest results of seats, and therefore, the highest general rating from I to X Spartakiad of the peoples of the USSR, officially had the following Soviet republics and cities: 1-Moscow, 2-USSR, 3-RSFSR, 4-Leningrad, 5-BSSR, 6-Georgia, 7-Uzbekistan, 8-Kazakhstan, 9-Lithuania, 10-Estonia, 11-Latvia, 12-Moldova, 13-Azerbaijan, 14-Armenia, 15-Turkmenistan, 16-Kyrgyzstan, 17-Tajikistan. Owe received information, was based on a quantitative characteristics of the prize awards are almost similar with the official information on the results of swimming at the Spartakiad of the peoples of the USSR in 1956 to 1991 years.

Key words: Prize-winning medals, male-swimmers, female-swimmers, Spartakiad of the peoples of the USSR, a top team, score achievements.

Введение. Наибольший профессиональный интерес для специалистов и любителей плавания представляют особенности показателей выступления молодежи и взрослых на достаточно престижных соревнованиях, какими являлись в свое время финальные старты по плаванию на прошедших Спартакиадах народов СССР с 1956 по 1991 годы [1-4]. Информативные сведения, характеризующие динамику отличий результатов в спортивном плавании среди мужчин и женщин в существующих публикациях по теории и методике физического воспитания и спорта встречаются, как правило, фрагментарно и эпизодически [5-10]. В практике оценки их проведения обычно используются качественные признаки в получении призовых наград, прежде всего золотых, затем серебряных и потом бронзовых медалей, тогда как количественные показатели (число разных медалей, количество очков по таблице ФИНА) практически не используются. Это естественно затрудняет объективный анализ успешности развития спортивного плавания в каждой отдельно взятой республике и в целом в стране [11-15]. Анализ полученных данных может быть использован специалистами физического воспитания и спорта для определения соотношения сил бывших союзных республик в нашей стране по текущему состоянию и дальнейшему развитию плавательного спорта уже в странах Содружества Независимых Государств - СНГ.

Объект исследования: состояние рейтинга командного выступления элитных пловцов на финальных стартах прошедших Спартакиад народов СССР на дистанциях спортивного плавания. **Предмет исследования:** мониторинг оценивания результатов командного выступления сильнейших пловцов на финальных стартах прошедших Спартакиад народов СССР на дистанциях спортивного плавания с 1956 по 1991 гг.

Цель исследования: определить рейтинг командного выступления различных союзных республик у представителей разного пола на дистанциях спортивного плавания по результатам получения ими призовых медалей на финальных стартах